

Letnična Hsta: --
 Celo leto . . . K 10—
 Pol leta . . . 5—
 Tretji leta . . . 250
 Mesečne . . . 1—
Članaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
Posamezne številke
 10 vinarjev.

STRAŽA

Insereciji ali oznanila
 se računajo po 12 v. in
 od 6 rodnih petkov: za
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne
 —————
 "Straža" izhaja v pos-
 lednjem in petek popoldne
 Skopisi se ne vračajo

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Broška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne

Zadružna Zveza v Ljubljani kranjskim članicam

Z. Z. v Ljubljani je razposlala kranjskim članicam to-le okrožnico:

V slovenski zadružni organizaciji je nastopil dogodek, ki priča, da se tudi v gospodarskem življenju nismo čresli starega greha — nesloge. Ustanovila se je nova zveza pod imenom „Zadružna centrala v Ljubljani“, ki ima namen, kranjske zadrug odtrgati od stare Zadružne Zveze.

Zgodovina slovenskega zadružništva dokazuje, kako kvarljiva je bila zdravemu napredku njega razcepjenost v različnih zvezah. To zlo se bo zdaj še povečalo. Na tako majhnem, gospodarsko še malo razvitem slovenskem ozemlju bomo imeli kar 5 raznih zadružnih zvez! In to v času, ki najresneje zahteva od nas vseh, da se tesno oklenemo drug drugega in strnemo vse svoje sile!

Razkol, ki nam sedaj grozi, je bil zanešen v naše vrste brez vsakega stvarnega vzroka, pač pa iz nagibov, ki nimajo z zadružništvom nič skupnega.

Javno se je prvič pojavilo nesoglasje na zadnjem Zvezinem obnem zboru dne 30. decembra 1916 ob volitvi nadzorstva. S skoraj 400 glasovi večine je bilo tedaj izvoljeno nadzorstvo, ki nudi po svoji sestavi jamstvo, da se bo dalo voditi od izključno zadružnih koristi in nima nobenih drugih interesov.

Iz izjav govornikov manjšine je bilo že tedaj spoznati, da manjšina ne pripozna majoritetnega načela, dasi je podlaga vsaki organizaciji, ne samo zadružni, in da se bo delalo na odpad kranjskih zadrug.

Posledica teh volitev je bila, da so izstopili nekateri člani načelstva (med njimi ravnatelj) in odbora.

Nastali razpor je vsa slovenska javnost takoj obsodila, oziroma je želela, da se poravna z lepa („Slovenec“, „Edinost“, „Straža“ itd.).

Nato se je dne 16. januarja 1917 v deželnem dvorcu v Ljubljani vršil nek sestanek zastopnikov več kranjskih zadrug, na katerem je bil izvoljen odbor 5 oseb, ki naj bi se pogajal z Zvezinim predsednikom dr. J. Krekom za dosego sporazuma. V ime nu tega odbora je kanonik dr. E. Lampe pisal dr. Kreku troje pisem, konkretne predloge o predmetni zadevi pa obsega le njegov dopis z dne 5. februarja 1917. Ti predlogi se glase:

1. Ravnatelj Traven naj se vrne v Zadružno Zvezo.

2. Odstopi naj odbor in nadzorstvo Zadružne Zveze in se na obnem zboru, ki se naj nemudoma skliče, izvoli sporazumno nov odbor in nadzorstvo.

3. Gospodarska Zveza naj se reformira po trgovskih načelih.

Ako se to ne izvrši, hočejo svojo kranjsko zadružno zvezo.

Dr. Krek je odgovoril dr. Lampetu na vsako pismo posebej, v stvarna pogajanja pa se zaradi prevelike odgovornosti sam ni mogel spuščati. Zato je sklical na dan 21. februarja 1917 skupno sejo širšega odbora in nadzorstva. Pri tej seji se je zavzelo stališče, pojasnjeno v dopisu, ki ga je Zadružna Zveza poslala kanoniku dr. Lampetu. Ta dopis se glasi dobesedno tako-le:

„Prečastiti gospod msgr. dr. Evgen Lampe, kanonik in deželni odbornik v Ljubljani!

Dne 21. februarja t. l. je imel širši odbor Zadružne Zveze v Ljubljani skupno sejo z njenim nadzorstvom, da zavzame stališče napram nesoglasju, ki se je v novjšem času pojavilo v naši zadružni organizaciji.

Pri tem posvetu so se prečitali trije dopisi, katere ste v tej zadevi pisali našemu predsedniku dr. J. Kreku po naročilu nekega sestanka zadružnih zastopnikov iz Kranjske, ki se je vršil dne 16. januarja 1917.

Konkretni predlogi o razrešitvi nastalih nesporazumljenj so obseženi v Vašem dopisu z dne 5. februarja t. l. Z ozirom na propozicije, obsežene v tem dopisu, je naš odbor sporazumno z nadzorstvom soglasno sklenil sledeče:

Odbor Zadružne Zveze v Ljubljani se odločno izjavi proti cepitvi zadružništva po posameznih provincih. Skupno sodelovanje je potrebno osebno zdej v očigled prevažnim nalogam, ki čakajo zadružno organizacijo v bližnji bodočnosti.

Glede znanih sklepov kranjskega deželnega zbora o zadružništvu si je odbor Zadružne Zveze v svesti, da bo Zvezi, če se skliče deželni zbor, lahko dokazati, da je prevzete obveznosti prav izpolnila. Nasprotno pa je deželni odbor kranjski v nekaterih slučajih zavzel napram zadružni organizaciji neprijazno stališče.

Zadružna Zveza smatra za svojo dolžnost, varovati avtonomijo in neodvisnost zadružništva napram vsakomur, tudi nasproti deželnemu odboru kranjskemu, v katerem se razmere lahko temeljito izpremenijo. Ako bi deželni odbor ne priznal tega načelnega stališča, je Zadružna Zveza pripravljena stopiti z njim v razgovor glede vseučiliškega zaklada in tozadevne pogodbe.

Z ozirom na razmere zadružništva do zasebnih bank povdarja odbor Zadružne Zveze potrebo, da si zadružništvo ohrani v tem pogledu popolno prostost, oziroma če se hoče, da bi pri njih sodelovala tudi zadružna organizacija, se ji mora zagotoviti pri upravi primeren vpliv. Vsled tega tudi ni mestno, da bi Zvezini funkcionarji sodelovali pri

pravi takih bančnih zavodov, pri katerih Zveza nima odločilne ingerence. Tudi ne smejo njeni funkcionarji biti osebno interesirani pri privatnih podjetjih, katere financira Zveza.

Iz razlogov in potrebe zadružne discipline povdarja odbor znova, da imajo posamezne zadrug svoj odvišni denar nalagati le pri svoji centrali. Vsako drugačno ravnanje pomenja slabitev gospodarskih sil zadružne organizacije.

Poleg teh principijelnih točk je naš odbor obravnaval Vaše podrobne predloge za odstranitev nastalih diferenc:

Glede zahteve, da naj se bivši ravnatelj Ivan Traven vrne v Zadružno Zvezo, se je konstatiralo, da je odložil svoje mesto prostovoljno, brez vsakega pritiska in da je v zadnjih časih nastopal proti zadružni disciplini, katero je preje ravno on tolikokrat nujno priporočal našim članicam. Sploh pa je ravnateljsko mesto že zasedeno.

Dalje se zahteva, da naj odstopi odbor in nadzorstvo Zadružne Zveze in naj se nemudoma skliče občni zbor, na katerem naj se sporazumno izvoli novo nadzorstvo in nov odbor.

Naš odbor je v tem oziru izrekel, da je pripravljen delati na to, da se določbe Zvezinih pravil izpremenijo tako, da bi se volitve pod gotovimi pogoji vršile po proporcionalnem sistemu. Če bi se izkazalo, kot umestno, bi se moglo tudi zvišati število članov odbora in nadzorstva. Na ta način bi bila tudi eventualni manjšini dana prilika, da pridejo v odbor in nadzorstvo osebe njenega zaupanja. Po tej poti bi se dalo najlažje in najbolj pravično ugoditi zahtevam morebitnih posebnih skupin po zastopstvu v organih Zadružne Zveze.

Slednjic se glede Gospodarske Zveze zahteva, da naj se reformira po trgovskih načelih. V tem oziru je odbor Zadružne Zveze mnenja, da je zunanja oblika Gospodarske Zveze dokaj irelevantna, ali je organizovana kot zadruga ali kot družba z omejeno zavezo. Glavna stvar je notranja uredba. Odbor Zadružne Zveze je bil in je še mnenja, da je Gospodarska Zveza urejena po trgovskih načelih. Za slučaj, da bi bilo to mnenje zmotno, bo odbor hvaležen za morebitne konkretne nasvete njenih bivših predsednikov in odbornikov, ki brezdomno poznajo njen ustroj in pomanjkljivosti njenega prejšnjega slovanja.

Odbor Zadružne Zveze je prepustil načelstvu, da v okviru tu izraženih načel vodi nadaljne razgovore z ožjim odborom zadružnih zaupnikov.

Obenem pa smatra odbor Zadružne Zveze kot potrebno, pribiti dejstvo, da je bil vložen predlog za vpis nove osrednje zadružne organizacije „Zadružna centrala v Ljubljani“, še predno so se sploh pričela medsebojna pogajanja.

Proseč Vas, da izvolite o tem obvestiti ožji

LISTEK

Podmorske razstrelilke.

Svetovna vojna je prinesla polno presenečenje v načinu bojevanja, tako na kopnem kakor na morju. Vojna na kopnem je postala pozicijska bitka, odločilni morskimi boji se bijejo pod vodo. Podvodni čoln, torpedo in razstrelilke govore poslednjo besedo, poglavito besedo.

Razstrelilni jarki na kopnem so stara reč, bolj nov je podmorski boj z razstrelilkami. Leta 1772 je bil poizkusil Američan Buschuel približati se angleški ladji na podvodnem čolnu. Hotel je prikapčiti na isto razstrelilko, ki bi se bila morala prijeti z nekakim svedrastim kaveljem ladjinega bakrenega oboja, a se ni prijela in se je razletela v vodi, ne da bi bila poškodovala ladjo. Leta 1797 je povzel Fulton, iznajditelj parobroda, Buschuelovo misel. Fulton je bil mnenja, da bo odslej postalo vsako bojno brodo vje nepotrebno in brez pomena, ker se ne bo mogla nobena, najsi bo še tako velika in močna ladja, ogniti razstrelilkam pod vodo.

Američan Fulton je ponudil svoj izum ali načrt Napoleonu I., ki se je takoj navdušil zanj, evidevši, da bi mu pomagalo tako bojno orožje premagati angleško premoč na morju. Toda Napoleon je poslal Fultona k vojnemu ministru in pogajanja so se razbila ob pomisleku moža viteškega mišljenja, ki se je izrekel, da se mu ne zdi potuhnjeno polaganje

razstrelilk način boja, ki je vreden poštenega pomorščaka.

Fulton je ponudil nato svoj izum Angležem. Ti so se pa čisto prav domislili, da bi škodovalo uvažanje in razširjanje boja z razstrelilkami njim samim, ker bi lahko ogrožalo njihovo gospodarstvo čez morje. Odklonili so Fultonovo ponudbo in ponudili so mu celo znatno svoto zato, da ne bi nadaljeval svojih poizkusov.

Fulton je ponudil nato svoj izum svoji domovini. Ker pa niso bili tudi tam zavzeti za orožje, ki bi pognalo v hipu v zrak večletno delo in trud človeških rok in človeška življenja, je pokopal Fulton svoje misli v svojem srcu. Bil je pa mnenja, da je ideja razstrelilk bolj važna, kakor ideja paroplovbe. Tako je snoval ta čudni mojster obenem, kako bi pomagal povzdigi plovbe na morju in kako bi se lahko uničil v migu urni brod. Fulton je izumil tudi torpedo, podvodni čoln in bojno ladjo na par. Njegova doba se ni mogla še sprijazniti s tako urno in strašno delujočimi silami; vdejsstvom razdiralnih moči se je pričelo še le, ko je dosegla človeška civilizacija navidezno svoj višek.

Fulton je umrl, ne da bi videl strašne posledice svojega izuma. Njegova misel pa je padla v Severni Ameriki na plodna tla, kjer je rasla na tihem in ko je hotela blokirati leta 1813 angleška vojna mornarica ameriška pristanišča, je našla vse luke zaprte z razstrelilkami. V severnoameriški meščanski vojni so se poslužile južne države razstrelilk in so potopile 22 ladij severnih držav, dočim ni doseglo isti čas topništvo njih ladij niti najmanjšega vspeha.

To je obudilo pozornost Evrope. Vse države so se jele zanimati za novo bojno sredstvo, ki je bilo v stanu uničiti mahoma in brez lastnih izgub sovražnika. Vse države so poizkusile izpopolniti izdelavo razstrelilk. Zgradili so nalašč ladje za potapljanje razstrelilk in izurili so moštvo ladij v tem. Uvedle so se pa tudi naprave za pobiranje sovražnih razstrelilk in za prodiranje v kraje, ki so zaprte z njimi.

Velika važnost razstrelilk se je pokazala zopet v rusko-japonski vojni. V času 11 mesecev so pogubile tedaj 25 velikih brodov, od katerih so bili nekateri popolnoma raznešeni, drugi so pa postali nesposobni za bojevanje. Da igra razstrelilka tudi v sedanji vojski veliko vlogo, o tem pričajo vojna poročila.

Prejšnje čase so se rabile podmorske razstrelilke samo za obrambo krajev, v rusko-japonski vojni so prešli z njimi k napadu. Izlet „Kraljice Luize“ je bil toliko kakor napad z razstrelilkami, tako tudi zaprtje libavske luke po ladji „Augsburg“, ki je položila takoj po napovedi vojne razstrelilke. Pri zaprtju holandskih in danskih obrežnih voda se gre za obrambo z razstrelilkami, ki branijo tujim ladjam prehod ali jih silijo vsaj, da morajo voziti tako počasi, da so izpostavljene ognju obrežnih baterij. — Vojna zgodovina je bogata z gledi in uspešnostmi takih zapor. Leta 1848 so ubranile razstrelilke luko v Kijelu pred sovražnim danskim brodom. V krimski vojski so ubranile razstrelilke kronstadtsko luko pred angleškim napadom. Leta 1850 so zaprli z razstrelilkami benaško luko, leta 1866 tržaško luko in

odbor združnih zaupnikov, beležimo odličnim splošnim.

Ljubljana, dne 26. februarja 1917.

Iz tega dopisa je razvidno, da je odbor Zadružne Zveze zavzel napram označeni struji jako spravljivo stališče. Z volitvami po poročnem sistemu bi ji bilo omogočeno sodelovati in sodelovati pri vseh Zvezinih organih, če bi ji res bilo za sodelovanje.

Odgovora na ta dopis doslej Zadružna Zveza še ni prejela.

Ker so se o razvoju te zadeve širile napačne vesti, pošiljamo to poročilo p. n. kranjskim članicam v informacijo, da zamorejo presoditi ves položaj.

Ljubljana, dne 8. marca 1917.

Zadružna Zveza v Ljubljani,
r. z. z. o. z.

Revolucija na Ruskem.

Angleški ministrski predsednik Lloyd George je pretekli ponedeljek v angleški spodnji zbornici izjavil, da se je nova ruska vlada za to ustanovila, da s pomnoženo vneto nadaljuje vojsko, ter da jo podpira vsa dežela, armada in mornarica. V četrtek, dne 22. marca, bo, tako je napovedal Lloyd George, angleški parlament poslal ruski dumi svoje čestitke.

Ko to pišemo, še ne vemo, ali in v kateri obliki je angleški parlament čestital dumi. Na popolnem uspehu se tudi Angležem najbrž ni kazalo čestitati, ker po poročilih, ki so prišla v našo javnost, revolucionarski del dume še ni dosegel celega uspeha. Niti se ne more reči, da bi bila za njim cela dežela in vse vojaštvo. Pa tudi med tistimi, ki so dvignili zastavo revolucije proti stari vladi, ni edinstva, temveč rivaliziranje med monarhističnimi liberalci in republikanskimi socialisti. Vsi ukrepi sedanje začasne vlade temeljijo na kompromisih, ki se od slučaja do slučaja sklepajo med liberalnimi kadeti ter oktobristi in med socialisti.

Iz tega kompromisa je tudi porojen oklic, ki ga je začasna vlada dne 19. marca izdala na ljudstvo in v katerem je obljubila, da se bo kakor hitro mogoče izpolnila zahteva radikalcev, da naj ljudstvo samo določi obliko vlade. Začasna vlada bo kakor hitro mogoče na temelju splošne volilne pravice sklicala ustavodajno skupščino ter bo tudi vojakom zagotovila udeležbo pri volitvah v parlament. Ta skupščina bo tudi izdelala novo temeljno postavo, ki bo deželi zagotovila nedotakljive pravice enakosti in prostosti. Obenem napoveduje začasna vlada novi volilni zakon za občinske volitve na podlagi splošne volilne pravice. Ali se bodo radikalni socialisti zasedaj zadovoljili s temi obljubami, bo pokazala bližnja prihodnost.

Poročila, ki jih objavljam, podajajo še vedno sliko neustaljenega položaja. Na zunaj ustaja pridobiva tal; tudi Finska se je, kakor se poroča iz Stockholma, pridružila novi vladi, ker od nje pričakuje izpolnitev svojih zahtev po samoupravi. Naznatraj pa se gibanje še ni konzolidiralo. Pa tudi o armadi se ne more reči, da bi bila v celoti za revolucionarje. Ni misliti, da car med vojaštvom ne bi imel stranke, ki mu je zvesto udana in bi tudi bila pripravljena nastopiti za njega. V poročilih, ki so cenzurirana od nove vlade, kajpada ni nobene vesti

o tem. Vendar pa silijo v javnost naznaniti, da general Brusilov, Evert in Gurko in baje tudi Ruski oklica duminega izvršilnega odbora dosedaj še niso potrdili. V koliko bo revolucionarno gibanje vplivalo na vojna ruska podvzjetja, bo odvisno ne samo od nepretrganega in pomnoženega dovoza municije in hrane, marveč tudi od tega, ali bo uporniška misel med ruskim vojaštvom zrahljala in izpodkopala vojaško disciplino, brez katere ni vspešnega vojskovanja.

Oklic nove vlade na ljudstvo.

Provizorična vlada je dne 19. marca dopoldne izdala sledeči oklic:

Sodržavljani! Veliko delo je z mogočnim zamahom končano. Ruski narod je strmoglavil staro rusko vladno obliko. Iz nastane izpremembe državne vlade je rojena prenovljena Rusija, kar se ni moglo doseči v dolgoletnih bojih.

Pod pritiskom prebujenih ljudskih sil so bite dne 17. oktobra 1906 Rusiji obljubljene ustavne svobodščine, ki se pa niso nikoli vdejavile. Prva duma, nositeljica ljudskih zahtev, je bila razpuščena, drugo je doletela ista usoda. Vlada, nezmožna udušiti ljudsko voljo, je sklenila, da dne 3. junija 1907 zopet odtegne ljudstvu del obljubljenih zakonodajnih pravic. V teku nato sledečih deset let je vlada polagoma zopet odvzela ljudstvu vse pravice, katere si je priborilo, in je deželo vnovič pahnila v prepad neomejenega, svojevillnega, čisto upravno postopajočega načina vladanja. Vsi poskusi, da bi se vlada spametovala, so bili brezuspešni.

Velika svetovna vojska, v katero je bila naša očetnjava zapletena, je našla domovino nahajajočo se v oblasti moralično propadle, z ljudstvom needine, za bodočnost očetnjava brezbrizne, v kvaru in pregrehe zavozljane vlade. Junaški naperi armade, ki je podlegla pod pritiskom strašanskih notranjih nerednosti, in glas ljudskega zastopstva, ki se je sestalo vspriči narodne nevarnosti, niso bili v stanu, spraviti bivšega carja in njegovo vlado na pot skupnega postopanja z ljudstvom. Ko se je tako nahajala Rusija vsled protizakonitega in pogubonosnega postopanja njene vlade pred največjo nesrečo, je ljudstvo porabilo priliko, da je vzelo moč v svoje lastne roke. Vstajski zamah naroda, ki si je svest velike resnosti trenutka, in trdna volja državne dume iščeta provizorično vlado, ki smatra za svojo najsvetejšo dolžnost, da izpolni ljudske želje ter vodi deželo po svetli poti svobodne meščanske organizacije. Vlada uruje, da bo duh velike ljubezni do domovine, katerega je ljudstvo dokazalo v boju zoper staro vladno obliko, prešinjal tudi naše hrabre vojake na bojiščih. Vlada bo storila, kar je v njenih močeh, da zasigura armadi vse potrebno, da bo mogla nadaljevati vojsko do zmagonosnega konca. Vlada bo zvesto ohranila vse z vsemi drugimi državami sklenjene zveze.

Vlada je, odredivši neobhodno potrebne ukrepe v svrhu obrambe domovine zoper zunanjega sovražnika, smatrala za svojo prvo dolžnost, da ljudstvu na vsak način olajša izraz njegove volje glede politične vladne oblike in zato bo, kakor hitro mogoče, sklicala ustavodajno skupščino na podlagi splošne volilne pravice, pri čemer bo tudi zasigurala udeležbo pri volitvah v parlament našim hrabrim braniteljem domovine. Ustavodajna skupščina bo tudi objavila temeljni zakon, ki bo zasigural deželi nedotakljive pravice enakopravnosti in svobode.

Pod vtisom cele velike težje političnega zatiranja, ki je obteževalo deželo in oviralo proste ustvarjajoče ljudske sile v mukotrpnih letih preizkušenj za ljudstvo, smatra provizorična vlada za potrebno, da še pred sklicanjem ustavodajne skupščine takoj objavi deželi trdna temeljna načela enakopravnosti in

mednarodne postave polaganje plavajočih razstrelilk. Te postave zahtevajo tudi, da se polagajo samo take, ki izgube v teku ure razstrelilno moč.

Razstrelilkam na dotik stoji nasproti razstrelilke za stražo, ki so zvezane z žico s kopnem in se užgejo električnim potom, kadar pride sovražna ladja na razstrelbeno polje. Take razstrelilke so samo za obrambo. Ob hudi megli si ne moreš pomagati z njimi in v temi je treba pomoči metalca luči, da razsvetljuje nevarni kraj. Zato so uvedli nekaj let se električno razstrelilko na dotik, ki nima teh hib. Je pač zvezana po žici s kopnem, vname se pa le, kadar se je dotakne ladja, in to še le, kadar je bilo odprta električnim potom raz kopnega. Te razstrelilke so z zaprtim tokom čez dan za stražo, ponoči in v megli so odprte in delujejo na dotik.

Zgodi se, da se odtrgajo stoječe razstrelilke in tvorijo veliko nevarnost neprizadetim brodom. Zato jih izdelujejo zdaj s pripravo, ki uniči pri odtrganju, vsled zmanjšanega pritiska vode, prižigalno moč. Tako se polove take razstrelilke brez vsake nevarnosti.

Ako se posreči bojujoči se državi, da položi vrste razstrelilk in da primami sovražnika med nje, je učinek velikanski. In že zavest, da plove ladja nad potuhnjeno smrtno, mori sovražnikov pogum in podjetnost. Zato se ne upa tak v boj in angleško veliko brodom se skriva nekje ob angleškem bregu.

svobode, da olajša vsem državljanom uporabo njihovih duševnih sil za ustvarjanje dela v prid domovine. Vlada bo tudi skrbela, da izdelala temeljna načela, ki bi naj zasigurala vsem državljanom udeležitev pri občinskih volitvah, ki se bodo vršile na podlagi splošne volilne pravice.

V trenutku, ko je postal narod svoboden, se spominja vsa dežela s pobožno hvaležnostjo onih, ki so v boju za svoja politična in verska načela padli kot žrtev maščevalnosti stare vlade, in provizorična vlada bo z veseljem vse, ki so trpeli za blagor domovine, odpoklicala nazaj iz pregnanstva in iz ječ.

Delujoč na rešitvi teh vprašanj, je provizorična vlada mnenja, da izvršuje ljudsko voljo in da jo bo pri njenem prizadevanju, da se zasigura dobrobit Rusije, podpiralo vse ljudstvo.

Izza uporniških kulis.

Stockholmski list „Sozialdemokraten“ objavlja opis dogodkov v Rusiji na podlagi natančnih poročil List piše:

Dne 12. marca sta bila sestavljena v Petrogradu dva revolucionarska odseka. Na eni strani je bil izvrševalni odbor državne dume, ki je obstojal iz zastopnikov vseh strank v dumi, na drugi strani pa petrogradski delavci, na čelu jim poslanec Čejdže. Delavski odsek ima pravzaprav vso revolucionarno oblast, kajti njemu so se pridružili delavci in čete. Prvi spor med njim in odsekom dume je nastal že v ponedeljek. Odsek je sklenil namreč pogajanja s carjem. Čejdže in Kerenski sta radi tega izstopila iz odseka. Rodzianko je brzojavil carju, da želi duma novo vlado. Stara vlada je bila takoj prisiljena, da je naznanila demisijo. Toda car Rodzianku ni odgovoril, ampak je sporočil stari vladi, da odpošlje generala Aleksejeva kot diktatorja v Petrograd. Vsled tega je odsek dume odnehal napram delavskemu odseku, nakar sta Čejdže in Kerenski pričela znova delovati.

Drugi spor je nastal v sredo, oziroma četrtek. Večina državne dume je za nadaljevanje energične vojne politike in je zato želela, da se kolikor mogoče hitro povrne notranji red. Najbližja pot k temu je bila, da se carjev sin proglasi za carja, veliki knez Mihajlo pa določi za regenta. To je sklenila tudi nova sestavljena vlada in Miljukov je obvestil o tem tujino. Kakor znano, je Bonar Law že v četrtek v angleški spodnji zbornici sporočil to važno novost. Toda petrogradski delavski odsek je protestiral proti temu, češ, da bi taka rešitev revolucije ne pomenila nič drugega, kakor izročitev oblasti oktobristom in kadetom, kar bi bilo enako zmaji ruskega imperija. Izma, proti kateremu nastopajo delavci z mirovno politiko. Delavski odsek je radi tega izjavil:

„Ako proglasite vi carjevega sina za carja — proglašamo mi republiko!“ Vlada dume je morala odnehati vnovič. Zato je bilo sklenjeno, naj si Rusija svobodno izvoli svojo vladno obliko. Ustavodajna skupščina, ki bi se morala takoj sklicati, se je hotela izraziti proti nadaljevanju vojne. Tako je bil Miljukov prisiljen, da je potom petrogradske brzojavne agenture izjavil, da je to, kar je bil zjutraj trdni sklep vlade, sedaj le njegovo osebno naziranje. Car je bil tako prisiljen, da se je odpovedal prestolu za sebe in za svojega sina; ravnatoko je moral odkloniti krono veliki knez Mihajlo. Nato je bila vlada dume, ki je hotela razorožiti revolucionarno četo, da bi se sama polastila oblasti, prisiljena izjaviti v posebnem oklicu na narod, da revolucionarne čete ne bodo razorožene, ampak da pridejo v svrhu podpiranja delavskega odseka v Petrograd.

Tekom teh bojev med dvema vladama v Petrogradu je nastopal veliki knez Nikolaj Nikolajevič z izredno gotovostjo. Bil je eden prvih, ki je brzojavil carju, da mora odstopiti, ker zahteva to dežela. S tem si je že takoj spočetka pridobil desno krilo državne dume, ki ga visoko ceni kot vojaka in vojne pristaša in tako je bilo imenovanje Nikolaja Nikolajeviča za vrhovnega poveljnika čet čisto gotovo sporazumno z Rodziankom zadnje vladno dejanje carja. Ker pa to dejanje nasprotuje volji delavskega odseka, je položaj nejasen.

Poveljnik severne fronte, general Ruski, je brezpogojno na strani revolucionarjev; ustavil je carja v Pskovu in ga prisilil k temu, da se je odpovedal. Nasprotno pa je poveljnik južne armade, general Brusilov, eden največjih mračnjakov. Na brzojavko Rodzianka je odgovoril: „Jaz storim svojo dolžnost napram carju.“

Iz zadnjih poročil iz Petrograda je jasno razvidno, da postaja vlada vedno bolj odvisna od delavskega odseka. Tako ne govori izjava Miljukova o nobenih usvojitvah, ampak le o svobodi vseh narodov. Nedvomno radi tega odsek dume tudi noče nastopati proti mirovnim željam delavcev, ker se je bil, bat, da bi vsled razdora zopet zamogla zmagati na zadnjaška vlada.“

Uporniki niso edini.

Vesti iz Stockholma poročajo, da sta v Petrogradu pravzaprav dve vladi. Ena je izvrševalni odbor dume, druga pa je izvrševalni odbor delavcev. V Tavriški palači zboruje odbor, v katerem so zastopani delavci in vojaki, skoro noč in dan. Delavski odbor pridobiva vsak dan več pristavcev. Dne 20. t. m. se je v ta odbor vpisalo že 1600 članov. Vsak

leta 1870—71 so ubranile, da bi bilo napadlo francosko brodom ne-mško obmorje.

Zapora se naredi tako, da je položeno povprečno več vrst razstrelilk, ki si stojijo približno tako nasproti, kakor črne deščice na šahovi deski. Za domače brodom je se pustil ozko pot, po kateri se pride pri previdni vožnji lahko brez izgub.

Pogubna sovražnica ladij je narejena tako-le: Velika, votla, jeklena posoda, ki ima obliko hruške. Napolnjena je z razstrelivom in plava tako, da je njen topasti konec v vodi. Da plava, povzroči zrak, stisnjen v predelke. Iz hruškine glave mole navzgor prižigalni klini, ki so tako prirejeni, da se jih mora dotakniti ladja, ki plava nad njimi; tako se zažge razstrelilo. Take razstrelilke imenujejo „na dotik.“ Uporabljajo se najbolj za zaprtje luk in sicer v dveh oblikah, kot stoječe ali kot plavajoče razstrelilke. Stoječe razstrelilke vise na dolgi vrvi, ki se odvíja sama od sebe pri polaganju. Na drugem koncu vrvi je navezano težilo, ki zasidra razstrelilko na dnu morja. Dolgost vrvi se prilagodi globini vode. Posebna priprava skrbi za to, da plava razstrelilka v gotovi, že prej določeni globočini.

Plavajoče razstrelilke se uporabljajo navadno na odprtem morju. One niso navezane na vrvi, plavajo svobodno po morju in zato jih odnaša pogosto-ma tok drugam; tako postanejo nevarne domačim in brodom neprizadetih držav. Zategadelj utesnujejo

posamezni član tega odbora zastopa 1000 delavcev, ali eno stotnijo. Skupni delavsko-vojaški odbor nujno zahteva sklicanje ustavodajne skupščine. Mnogi člani odbora odkrito delujejo za proglašitev ljudovlade. Radikalni delavski pristasi odločno zahtevajo, da se odpravi ruska carska hiša Romanov. Glavni cilj delavsko-vojaškega odbora je mir, dočim so člani duminega odbora za nadaljevanje vojske do skrajnosti in za obstoj zveze z dosedanjimi zavezniki Rusije. Petrograjski delavci baje nočejo več opravljati del, ki so potrebna za nadaljevanje vojske. Vršijo se še tudi vedno spopadi Sibirski polki so baje še vedno udani carju.

Medsebojni boji med uporniki.

Iz Stockholma se dne 21. marca poroča, da se upori vojaštva dan za dnevom množijo. Število častnikov, ki jih lastno vojaštvo postrelja, je dan za dnevom večje. Posebno v petrograjskih gardnih polkih je disciplina skoro popolnoma izginila. Vojaki opovedujejo pokorščino in izjavljajo, da imajo pravico štrajkati. Poveljnik polka telesne straže v Moskvi, polkovnik Katenin, je bil od upornih vojakov ustreljen. Vojaki so zahtevali, da se na vojašnice razobeši rdeča zastava, česar pa polkovnik ni dovolil. Na splošno pa se lahko reče, da revolucijsko gibanje vojaštva še ni popolnoma prešnilo. Še je nejasno, kako se bo razvilo vprašanje o vrhovnem armadnem poveljstvu in kaj bo storil veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

V Petrogradu bilo pobitih nad 2500 oseb.

„Times“ poročajo iz Petrograda, da je bilo pri nemirih zadnjega tedna ubitih in ranjenih v Petrogradu nad 2500 oseb. V petrograjskih bolnišnicah leži 1960 oseb.

Admiral Nepenin usmrčen.

V ruski vojni mornarici v Vzhodnem morju se dne 16. marca izrekel del brodivja zaupanje vrhovnemu poveljniku vojne mornarice, admiralu Nepenu, dočim mu je manjši del izrekel nezahvalnico. Nastali so nemiri, v katerih je bilo nekaj častnikov umorjenih ali ranjenih. Dan pozneje je bil po nesreči usmrčen tudi admiral Nepenin.

Konference med člani obeh revolucijskih odborov.

„Temps“ piše: V ruski javnosti se pojavljajo precej znatna nasprotstva v naziranju. Oktobristi, kadeti in progresisti in celo nekateri delavci so sprejeli znano rešitev, da naj se car Nikolaj odpove, in imenuje njegov brat Mihajlo za regenta. Ker pa car ni hotel privoliti v to, je delavski odsek, ki se je ustanovil izven dume, a se mora pogajati z njo, zahteval skorajšnje volitve ustavodajne skupščine na podlagi splošne volilne pravice. Vlada, ki uvideva že vnaprej težkoče takih volitev v sedanjem času in njih vplivanje na operacije, je v soboto vstrajala na tem, da naj se vrše volitve še le koncem vojne ali vsaj v precej poznejšem času. Konference med izvrševalnim odsekom dume in delavskimi delegati je dne 17. t. m. trajala celo noč. Njen rezultat je neznan. Sklep velikega kneza Mihajla Aleksandroviča, da sprejme prestolno nasledstvo le na željo naroda, položaja gotovo ni izboljšal.

Cilji nove vlade.

Petrograjski dopisnik londonskega lista „Daily Telegraph“ poroča v nedeljo svojemu listu, da je imel daljši razgovor z justičnim ministrom Kerenskijem, ki ima pri začasni vladi velik vpliv. Kerenskij se je izjavil za načrt, da se Carigrad proglasi za mednarodno posest. Poljska se naj proglasi za neodvisno, Armeniji pa se naj da avtonomija in se postavi pod rusko varstvo. Kerenskij upa, da bi spori med narodnostmi na Kavkazu močno ponehali, ako bi dobila Armenija avtonomijo. Konečno je Kerenskij povdarjal, da je treba Finski zopet dati ustavo.

Zahteve ruskih socialistov.

Pariški list „Temps“ poroča, da so zastopniki ruskega delavstva za vstop svojega člana Kerenskija v novo ministrstvo, stavili med drugim sledeče pogoje: Začasna vlada mora kljub vojski urediti zahtevane ustavne prenosne. V program nove vlade se mora dati določilo, po katerem si smejo vsi narodi ruske države sami označiti svojo narodnost. Dovoliti se jim mora, da se lahko svobodno razvijajo. Izvoliti se mora posebna komisija delavcev in vojakov, ki bo nadzorovala dejanjačasne vlade.

Duma vrhovni poveljnik armade.

Iz ruskega glavnega stana se poroča, da so zbrali čete na nekem javnem prostoru, kjer so, noseč pred seboj rdeče zastave in prepevajoč francosko revolucijsko pesem (marseljezo), defilirale. Na željo velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča je prebral načelnik generalnega štaba Aleksejev listino, da se je car Nikolaj II. odpovedal prestolu v svojem in v imenu svojega sina. General Aleksejev je opominjal

vo, aštvo, da naj zvesto sluzi novi vladi. Vrhovno poveljstvo nad armado in mornarico ima izvršilni odbor dume.

Zaplemba veleposestev nad 125 ha.

Pariški list „Humanite“ poroča iz Petrograda, da imajo krajevni odseki na Ruskem pooblastilo, da zaplenijo zaenkrat vsa posestva nad 125 ha. — Začasna vlada je pozvala kmete, naj izročijo vse žito. Proti posamičnim slučajem pijanosti se bo postopalo zelo strogo.

Carski namestniki odstavljani.

„Agenzia Stefani“ poroča dne 20. t. m. iz Petrograda: Začasna vlada je sklenila odstaviti vse carske namestnike in podnamestnike v posameznih pokrajinah. Namestnike za sedaj nadomeščajo predsedniki zemstev kot vladni komisarji. Na mesto krajevne policije se povsod poveri policijska služba milici.

Ruski ministri niso več ekscelence.

Člani novega ruskega ministrstva so sklenili, da se ministre ne sme več nazivati „ekscelence“, ampak le „gospod minister“.

Vsi žandarji na fronto.

List „Stockholms Tidningen“ poroča: Načelnik žandarmerije v mestu Tornea je naznanil, da je došlo povelje, da se mora vseh 600.000 žandarjev v Rusiji poslati na fronto.

Kako se je car odpovedal prestolu

Petrograjski poročevalec londonskega lista „Times“ poroča:

Ko se je carju Nikolaju II. na postaji Begeleje svetovalo, naj se ne vrne v Petrograd, je bil toliko previden, da je takoj odpotoval v Pskov. Svojemu spremstvu je rekel: „Revolucionarno gibanje bo pokončalo monarhijo.“ Car je bil orej že tedaj pripravljen na najhujše. Drugi dan je car sprejel v slaborazsvetljeni sobi odposlanca nove vlade. Bil je zelo blede. Videlo se je, da ga tarejo težke skrbi, a se je kljub temu obvladal in je izjavil napram odposlanecu Gučkovu: „Povejte mi popolno resnico!“ — Gučkov je odgovoril: „Prišli smo, da naznanimo Vašemu Veličanstvu, da so petrograjske čete na naši strani. Brez pomena je, če bi sedaj še več polkov poslali v Petrograd, kajti če pridejo polki na kolo dvor, se jih bo obkolilo in zajelo.“ — Car je odgovoril: „Vem, da je tako. Vojaški oddelki so že dobili povelje, da se vrnejo.“ Po kratkem presledku je rekel car: „Kaj zahtevate od mene?“ — Gučkov je odgovoril: „Vaše Veličanstvo se mora na korist velikega knezu Mihaelu odpovedati prestolu. To je volja vlade.“ — Car je globokoginjen odgovoril, da se ne more ločiti od svojega sina in da je pripravljen prepustiti prestol svojemu bratu Mihaelu. Nato je še rekel: „Imate kos papirja?“ Takoj so sestavili oklic na ljudstvo, katerega je car lastnoročno podpisal.

Predno je car podpisal, je imenoval kneza Lwowa za ministrskega predsednika in velikega kneza Nikolaja za vrhovnega poveljnika. Potem je klonil glavo za nekaj hipov, vzel pero in brez razburjenja zadnjikrat podpisal: »Car vseh Rusov«.

Carica ne dovoli streljati.

»Berliner Tageblatt« poroča po francoskih listih: Ko je 12. marca straža v Carskojem Selu prešla k ustašem, so zvesti častniki in vojaki hoteli proti njim naperiti strojne puške. Carica pa je to prepovedala, rekoč: »Ne streljati, jaz sem usmiljena sestra!«

Car in carica vjeta.

Reuter poroča dne 21. marca iz Petrograda: Nova vlada je odredila, da se bivšega carja in njegovo soprogo naj smatra kot vjetnika. Spravili ju bodo v Carskoje selo. General Aleksejev bo poslanecem Bouzikov, Veršinine, Gribomine in Kalinine, ki so bili poslani v Mohilev, dal na razpolago oddelek vojaštva, da straži vjetega carja.

Grof Esterhazy o velikem knezu Mihajlu.

Ogrski grof Muric Esterhazy, ki velikega kneza Mihajla Aleksandroviča dobro pozna, pravi, da je Mahajlo Aleksandrovič bolj slabotno izgleda in da je prav suh. Veliki knez ima na Francoskem in Angleškem mnogo prijateljev. V političnem oziru ga Esterhazy označuje za utopistično-socialističnega sanjčarja. Mihael Aleksandrovič je zagrizen sovražnik Nemčije. Radi svojega neenakovrednega zakona Mihajlo z obstoječimi ruskimi razmerami nikdar ni bil zadovoljen in je deloval na to, da bi se te zadeve spremenile.

Italijansko bojišče.

Razun močnega artilerijskega ognja na fleimstalskem odseku južnotirolske fronte, ni bilo zadnje dni iz italijanskega bojišča nobenih poročil. Italijanski listi napovedujejo skorajšnji pričetek naše ofenzive proti Italiji in opominjajo italijansko armadno vodstvo, naj se dobro pripravi. Ker so se Nemci prostovoljno umaknili pred Angleži in Francozi, se Italijani bojijo, da pridejo nemške čete pomagat pri napadu na Italijo.

Italijanski napad na Kostanjevico odbit.

Italijani so dne 15. in 16. marca del naše soške fronte pri Kostanjevici na Krasu hudo obstreljevali. Proti večeru dne 16. marca je močen oddelek laške infanterije napravil napad na Kostanjevico. Naše čete so italijanski napad odbile in sovražnik je imel težke izgube. Na stotine mrtvih Italijanov je ležalo pred našimi ovirami.

Slovenski fantje pred Gorico.

(Izvirno poročilo.)

Prav lepi dnevi so tukaj pri nas, polentar nas vsak dan obiskuje s svojimi granatami, a posebno prijetno je bilo dne 8. februarja. Zvečer tega dne smo že celo težko čakali 10. ure. Ob tej uri se navadno začne močno pokaenje iz topov. Prav pridno so se oglašali naši metalci min. Ogromen ogenj je trajal do 11. ure ponoči. Bil je prav zanimiv pogled, ko so goreli sovražni strelski jarki. Vse je bilo v ognju. Čez nekaj časa so šle naše patrolje, da vidijo vspeh našega streljanja. Zajeli so nekaj polentarjev in dve strojni puški. Največ Italijanov je bilo v jarkih zasutih. Italijana smo s tem tako močno razsrdili, da odslej skoro noč in dan ne miruje in nas zmiraj obstreljuje. Prav prijetno je gledati v lepem dnevu na mesto Gorico, čeravno je naše topništvo že velik del mesta razsulo. Goriška okolica je prav lepa. Pred nami stoji visok hrib Sabotin, s katerega ima polentar lep razgled po naših cestah in drugih dolinah.

Pred nami pa mesto Gorica leži.

V kateri se že dolgo sovražnik drži.

Granate, šrapneli in puškini strelji,

To vsega v Gorici prav mnogo leži.

Iskrene pozdrave pošiljamo slovenski fantje iz bojišča: Franc Bratuša, doma od Sv. Jurija v Slov. g.; Jožef Majcen, Podvinci pri Ptuj; V ktor Kovač, Gaberje pri Celju; Ivan Kodrin, Buče pri Kozjem; J. Mesarič, Šikole pri Pragarskem; Vincenc Kodešič; Ivan Verčnik; vsi pri 87. pešpolku, oddelek strojnih pušk.

Rusko bojišče.

Na ruski in rumunski fronti je nastopilo južno vreme. Debele snežne plasti so se začele topiti. Vsled tega bo bojno delovanje za nekaj časa omejeno.

Macedonsko bojišče.

Med jezeroma Ohrida in Dojran se bijejo že dva tedna hudi boji, istotako ob reki Črni ter severno od Bitolja, kjer so Francozi napredovali le za nekaj kilometrov. Težišče sovražnih napadov je v smeri proti mestu Prilep. Italijanski listi pišejo, da ima Sarraill nalog, predreti za vsako ceno našo fronto.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču živahni boji ob Sommi in Oisi, na severnem bregu reke Aisne ter na levem bregu reke Moze. Ob reki Aisni so bili napadi močnih francoskih oddelkov odbiti. Manjši spopadi so se vršili tudi severovzhodno od Verduna pri Saint Michielu in v Vogezih. Živahni so bili tudi boji zrakoplovcev. Nemški zrakoplov, katerega je

vodil pruski princ Friderik, sorodnik cesarja Viljema, se ni vrnil. Italijanski listi pišejo, da se vrše na francoskem bojišču vsled umikanja Nemcev velika premikanja in nove razvrstitve angleško-francoskih čet.

Pruski princ, ki se ni vrnil.

Pruski princ Friderik Karl, ki je na poletu čez sovražno bojno črto vodil nemški zrakoplov med Arrasom in Peronne, se ni vrnil. Ali je ponesrečil ali pa prišel v vjetništvo.

Novo ministrstvo na Francoskem.

Ker je padel vojni minister Lyautey, je odstopil tudi ministrski predsednik Briand. Lyautey je baje odstopil, ker je vladalo med generalom Nivellem in odstopivšim ministrom veliko nesporazumenje. Na Briandov stolec je bil sedaj pozvan 75letni dosedanji finančni minister Ribot, mož umerjene politike, soustanovitelj rusko-francoske zveze. Vojno ministrstvo je prevzel profesor Panileve, ki generalu Nivellemu glede vojskovodstva menda ne bo delal napotja. Drugi ministri so razun ministra za javna dela, kateri sedež je zavzel poslanec Disglas, ostali stari. Glede vojne se menda ne bo nič spremenilo, ker je Ribot pristaš iste vojne politike, kakor njegov prednik, pa tudi vsi njegovi tovariši. Ob nastopa svoje vlade je Ribot dobil zaupnico od vseh 440 navzočih poslancev.

P-čoln potopil francosko bojno ladjo.

Neki naš podmorski čoln je 10. t. m. na zahodnem Sredozemskem morju s torpednim strelom potopil francosko bojno ladjo velikanko Dantonove vrste, ki je bila zavarovana z rušilci. Bojna ladja, ki je vozila sem in tja, se je, ko je bila zadeta, močno nagnila. Potopila se je v 45 minutah.

»Novejša poročila pravijo, da je bila potopljena ladja francoski dreadnought »Danton«. Potopljena ladja je bila zgra ena leta 1909, je bila široka 26 in dolga 145 metrov. Bila je ena največjih francoskih vojnih ladij. Njena posadka je štela 858 mož. Večji del posadke je bil rešen.

Turška bojišča.

V Mezopotamiji se po poročilu angleških listov Turki še vedno umikajo in se nahajajo samo nekaj kilometrov južno od mesta Samara ob Tigrisu. — Na egiptovskem bojišču zbirajo baje Angleži veliko armado za ofenzivo v smeri proti južni Palestini. — Na kavkaškem bojišču ob Črnem morju živahni spopadi med Turki in Rusi.

Blokada Grčije še ni preklicana.

Zveza advokatov v Grčiji se je brzojavno obrnila na Lloydja George in ga je zarotila, naj se vendar enkrat prekliče blokada Grčije. George je prošnjo odklonil in je izjavil, da bi bila blokada že davno preklicana, ako se ne bi nadaljevalo tajno podminiranje Kortntskega zaliva in ako bi delovanje rezervistov ne vzbujalo težke sumnje. Obljube grške vlade so se le deloma izpolnile.

Kitajska preudarja.

Iz Amsterdama se poroča:

Poročila iz Pekinga pravijo, da Kitajska preudarja, kakšno stališče bi naj zavzela napram Avstriji. Vsi nemški konzuli na Kitajskem so dobili ukaz, da morajo v 48 urah zapustiti Kitajsko.

Usoda nemške topničarke na Kitajskem.

Iz Honkonga na Kitajskem poročajo, da so mornarji nemške topničarke »Tsingtau«, ki je bila že od izbruha vojske zasidrana na reki Whampoa blizu Kantona, pred nekaterimi dnevi topničarko razstrelili in potopili. To so baje storili radi tega, ker se je radi napetih razmer med Kitajsko in Nemčijo bilo bači, da pride topničarka v kitajske roke in bi jo ti-le lahko uporabili v boju proti Nemčiji. Nekaj podobnega se je ob izbruhu spora med Nemčijo in Ameriko zgodilo s topničarko »Geier«, ki so jo tudi razstrelili lastni mornarji.

Poslanec Wolf o zahtevah avstrijskih Nemcev.

Na zborovanju zastopnikov šlezjskih nemških društev v Tešinu je imel vsenemški poslanec Wolf govor, v katerem je rekel, da je nova ureditev razmer v Avstriji potrebna na vsak način, tudi tedaj, če bi Avstrija sijajno zmagala nad sovražniki, ker bi mi še le potem zamogli skupno z Nemčijo izvršiti tiste velike naloge, ki so za bodočnost osrednjih vesil neobhodno potrebne. Nemštvu se mora zopet pripoznati ono boljše stališče v Avstriji, ker se je izkazalo kot nositelj države in državne misli. Vse naše zahteve stremijo za tem, zbrati skupaj vse nemške moči, ker so narodna stremljenja Slovanov sredobežna.

O pogovornih, katere je tmel z ogrskimi politiki glede nemškega jezika kot državnega jezika, je rekel poslanec Wolf, da ni naletel na Ogrskem na noben tozadevni odpor, ker se je že takrat, ko se je leta 1867 sklenila nagodba z Ogrsko, nameravalo uvesti za Ogrsko madžarščino in za tostransko državno polovico nemščino kot državni jezik. Nemški radikalci so bili tudi v Nemčiji in so se pogovarjali z državnim kancelarjem in z drugimi vodilnimi politiki o zahtevah Nemcev v Avstriji. Nemčija se sicer ne mara vtikavati v notranje avstrijske razmere, a z ozirom na tesno zvezo obeh držav bo prišlo avstrijsko nemštvo zopet do one veljave, ki omogočuje skupno delovanje obeh držav. V državnem zboru bi imeli večino 65 poslancev, ki pač ne bi zadostovala za spremembo ustave. Toda bila bi še vendar večina, ki bi zadostovala, da bi se omogočila politična in gospodarska dela. V teh 65 glasovih so tudi obsežni glasovi 42 nemških socialdemokratskih poslancev. Nemščina ne bo morda upeljana pod naslovom: nemški državni jezik. Toda to je vseeno, ali bo imenovana nemški razpravni ali sporazumni jezik. Glavna stvar je, da se ga že pričakuje v najbližjem času. Uresničenje nemških zahtev potom cesarske naredbe je predpogoj za redno delovanje parlamenta. Naša pogajanja z grofom Stürgkhom so svoj čas že uspela tako daleč, da smo se hoteli zbrati v Pragi na zborovanje in javno naznaniti naše zahteve. A istega dne je usmrtila morilčeva roka ministrskega predsednika grofa Stürgkha in mi smo globoko obžalovali izgubo tega moža, ki se je vselej zastavil za nemštvo.

Poslanec Wolf je nato še tudi govoril o sedanjih vladah in je povdarjal, da je sedanjí ministrski predsednik Clam-Martinić odločen pristaš nemščine kot državnega jezika.

Politične vesti.

Nemške stranke za sklicanje parlamenta. Dne 22. t. m. se je na Dunaju pod predsedstvom dr. Grossa vršila seja skupnega odbora nemško-kršč. socialne stranke in nemškega »Nationalverbanda«. Prisostvovala sta tudi ministra dr. Baernreither in dr. Urban. Predvsem se je posvetovalo o sklicanju parlamenta. Minister dr. Baernreither je izjavil, da ima vlada vedno pred očmi, da poteče 1. glisturna doba in da bo parlament tako sklicala da bo isti imel dovolj časa za rešitev zadev, ki se z ozirom na splošen položaj in na potek tega termina morajo temeljito predelati in skleniti. V enakem smislu je tudi minister dr. Urban odal odločno izjavo. Tem izjavam je sledilo po vetovanju, v katerem se je doseglo popolno sporazumnje obeh skupin glede skupno sestavljenih načrtov o novi ureditvi političnih razmer v Avstriji. Sklenilo se je, da se v tem smislu pozove vlado, naj čim prej skliče državni bor

Napisi na praških vojašnicah. »Gr. Tagblatt« po roča: Na praških vojašnicah so bili dosedanji dvojezični napisi odstranjeni in napravljeni novi napisi v nemškem jeziku.

Novo tedensko glasilo mladočeške stranke »Narod« je prišlo izhajati prvič teden. Še preden pa je izšla druga številka je bil list ustavljen.

Petinštirideset let dela za češke šole na Dunaju. Češka solska družba za Dunaj »Komensky« je dokončala 45. leto svojega delovanja. Prvi poskus, pri dobiti češkim otrokom na Dunaju češke šole niso bili ravno brezupni. Društvo »Komensky« je bilo prvo solsko društvo v državi (Schulverein) tedaj še sploh n. bilo) in potrebo čeških sol so tedaj tudi na Dunaju splošno priznali. Kakor bajke zveni to, kar so tedaj pisali »Presse«, »Fremdenblatt«, »Vaterland«, »Neues Wiener Tagblatt« in drugi listi ki so prirejali celo zbirke češke šole. Toda kmalu je zapihal drug veter. Vsa prizadevanja za ustanovitev čeških sol na Dunaju so postala brezuspešna in leta 1907 je bil izdan Gessmannov zakon, da je dovoljeno na Nizje Avstrijskem usta-

novljati samo nemške nadaljevalne šole. Leta 1883. je bila ustanovljena zasebna češka ljudska šola v X. okraju in potem še v III, VII. in XX. okraju ter v Poštorni, a vse so zaprli.

Ogrska opozicija pri cesarju. Cesar je te dni sprejel v avdijenci sledeče člane ogrske opozicije: grofa Apponyja in bivšega justičnega ministra Erdelyja, grofa Karolyja in poslanca Talliana, grofa Aladarja Zichyja in barona Daniela. Širijo se glasovi, da opozicija vedno odločneje zahteva spremembe ogskega ministrstva.

Ogrska magnatska zbornica proti razširjanju volilne pravice. V scji ogrske magnatske zbornice je grof Ivan Hadik pobijal stališče grofa Tisze, ki se protivi, da bi se vsem državljanom, ki so se borili na fronti in so bili odkovani z Karlovim vojaškim križcem, dala aktivna dosmrtna volilna pravica. Grof Tisza pa je pobijal ta predlog in zbornica ga je zavrnila.

Gospodarska politika centralni držav po vojni. Dne 18. in 19. marca se je vršilo skupno zborovanje avstrijsko-nemške gospodarstvene zveze z gospodarskimi zvezami Nemčije in Ogrske v Berlinu. Predmet posvetovanja je bila gospodarska politika centralnih držav po vojni. Poročali so za Avstrijo deželni poslanec dr. Beurle (Linc), za Nemčijo legacijski svetnik baron Richthofen in za Ogrsko dr. Maks Fenvö. Iz Avstrije je bilo navzočih kakih 100 velikih industrijalcev in politikov. Med drugimi so se udeležili zborovanja za zunanje ministrstvo veleposlanik princ Hohenlohe, za ministrskega predsednika in trgovsko ministrstvo ministralni svetnik grof Zedwitz, za ministrstvo za ljudsko prehrano ministerjalni svetnik dr. Loewenfeld Russ, za železniško ministrstvo sekcijski svetnik dr. Stockhammer, nadalje gubernator zemljiško-kreditnega zavoda minister v. d. vitez Leth.

Zakon proti jezuitom na Nemškem odpravijo kmalu, kakor poroča »Bayrischer Kurier«.

Tedenske novice.

Smrt. † Župnik Ivan Tomanič. Dne 19. marca zvečer je umrl č. g. Ivan Tomanič, župnik pri Sv. Urbanu pri Ptuj, v 67. letu svoje starosti. Rojen je bil leta 1850 pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji in v duhovnika posvečen dne 22. julija leta 1880. Kot kaplan je služboval v Vitanju, pri Mariji Snežni, pri Sv. Juriju ob Taboru, pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji in v Jarenini do 1. marca 1895, ko je bil imenovan za župnika pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Pogreb se je vršil dne 22. marca ob 10. uri predpoldne. Blagi mož naj v miru počiva! —

Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belorodnem traku z meči je dobil vojni kurat 87. pešpolka Anton Peršuh.

Odlikovani slovenski častniki. Cesar je podelil Maksu Polič, poročniku 47 pešpolka Signum laudis. Že prej je bil odlikovan z veliko srebrno hrabrostno kolajno. Odlikovani je sin veleposestnika g. Poliča v Mariboru. — Poročnik Andrej Klemenčič je dobil za svoje hrabre čine vojaški zaslužni križec. Že poprej je bil odkovan z veliko srebrno hrabr kolajno. — Poročnik Jakob Sturm je bil odlikovan z malo srebrno hrabr kolajno.

Nemški šulferajn. V Cersaku pri Št. Ilju v Slov. goricah je bila nemška šola nekaj časa zaprta. Šulferajn je poslal na to šolo nekega Lenarta Okoro iz Celovca kot učitelja. Vojaško poveljstvo v Gradcu ga je v to svrhu oprostilo vojaške službe. Šola obkrujejo skoro izključno sami iz Dunaja in drugih nemških krajev poslani otroci. Domačih otrok je samo 2 ali 3. — Na Pesnici pri Mariboru se je nedavno vršilo posvetovanje glede ustanovitve nove šulferajnske šole. Za to šolo bi se rado dobilo šolsko volilo pokojnega posestnika Draša, ki pa je zahteval, naj se šola ustanovi v Dobrenju in ne na Pesnici. Ustanovnik tu i v oporoki ni navedel, da bi morala biti šola popolnoma nemška. Nato opozarjamo merodajne činitele.

Poletni čas bo vpeljan tudi letos in sicer za čas od ponedeljka dne 16. aprila do ponedeljka dne 17. septembra. Ure bo treba dne 16. aprila ob 2. zjutraj p. makiti za eno uro naprej dne 17. septembra ob 3. zjutraj pa jih bo pomakniti za eno uro nazaj. To je določeno dogovorno z Nemčijo, menda ker je ob teh urah najmanj prometa na železnici in se to je ta odredba najlažje uresničiti.

Prošnja za vojke. Desetnik Franc Žličar doma iz Št. Jurja ob j. z., prosi da bi prijatelji slovenskih vojakov poslali vrhom našim domobrancem

(26.) za Veliko noč harmoniko. Darove sprejema gspdc. Cencka Horvat v Cirilov tiskarni.

Poštni promet z Rusijo ustavljen. Poštni promet med nepristranskimi državami in Rusijo je popolnoma ustavljen. Svoji vojnih vjetnikov naj si torej ne bodo v skrbeh, če delj časa ne bo nobenih poročil od naših vojnih vjetnikov v ruskem vjetništvu. Svetuje se, da svoji za nekaj časa ne odpošiljajo v Rusijo ne denarja, ne poštnih zavojev in tudi ne dopisnic.

Uradni dnevi c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru so na splošno željo zopet uvedeni, in sicer za sedaj vsak mesec pri Sv. Lovrencu ob koroski železnici in vsak drugi mesec pri Gornji Sv. Kungoti in pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Meseca aprila so uradni dnevi in sicer v ponedeljek dne 2. aprila pri Sv. Lovrencu, v četrtek 12. aprila pri Sv. Jakobu in v ponedeljek dne 16. aprila pri Gornji Sv. Kungoti. Stranke, ki imajo kak opravček na sodnji, ki hočejo vložiti kako tožbo ali ki želijo kako pojasnilo itd., naj se torej omenjenega dne zglase pri uradnem dnevu, da si prihranijo dolgo pot v Maribor in s tem združene stroške.

Obsojeni sleparski živinski prevzemnik. Pred mariborskim kazenskim sodiščem se je zagovarjal zaradi goljufije okrajni živinski prevzemnik in gostilničar Avgust Stanitz na Bregu pri Ptujju. Nakupoval in prevzemal je od meseca maja 1916 živino za štajersko vnovčevalnico za živino, pri čemer je zaračunal vnovčevalnici višje cene za živino, kakor jih je kmetom-zivinorejcem izplačeval. V obravnavi, ki je trajala dva dni, se je dognalo 130 slučajev goljufije. Svota, za katere je goljufal vnovčevalnico, oziroma kmeti, znaša K 7864. Kazensko sodišče mu je prisodilo 4 leta težke ječe.

Našim dopisnikom! Naš list ima, kar nam je v posebno čast, lepo število dopisnikov in drugih sotrudnikov v zaledju in na fronti. Vendar se mnogokrat zgodi, da drugi, n. pr. graški listi, prej prinesejo poročila o dogodkih v naši ožji domovini, nego mi. Radi tega prosimo naše dopisnike, da nam takoj, vsaj po dopisnici, naznanijo vsak važenjši dogodek. Radi cenzure in razmer na pošti se še itak dopisnice in pisma za več dni zakasnijo. Dopisnike prosimo kratkih poročil. Radi obilice drugega neodločljivega gradiva in pomanjkanja stavcev daljših dopisov pri najboljši volji ne moremo spraviti v naš list.

Krščanski vojak. Pouk slov. mladeničem, ki so poklicani v vojaško službo. Spisal Valentin Rozman, c. in kr. vojni kurat. Stane trdo vezana knjižica K 130; broširana pa 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. To knjižico je spisal rajni vojni kurat V. Rozman, ki je padel l. 1914 pri Grodeku v Galiciji junaške smrti za domovino. Blagi go-pod je poznal iz lastne skušnje, kake nauke potrebujejo vojaki. V knjigi opisuje te le predmete: Vojaški poklic, prisega, pomen zastave, ljubezen do domovine, svetost kraljeve krone, pokorščina, izpolnjevanje dolžnosti, tovarišvo, vera, molitev, pijančevanje, pohotnost, samomor. Knjige je na razpol go samo nekaj sto komadov. Knjižico toplo priporočamo vojakom oziroma staršem in domačim, da jo kupijo za svoje sinove oziroma brate.

Bogomila, molitvenik za dekleta, je popolnoma razprodan in se naj ne naroča več, ker ga ne moremo nikomur več poslati. Tiskarna sv. Cirila.

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo več mesecev močno poprašuje. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostanim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskopa invalidov in njihovih družin. f) Vojno zavarovanje. g) Odlikovanja za moštvo. Povsod se je oziralo na najnovejšo odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki vsebuje krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštne določbe. Za razne zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

P. n. Posojilnicam naznanja tiskarna sv. Cirila, da vsled pomanjkanja stavcev ne more v nobenem določenem času izgotoviti naročenih računskih zaključkov. Zato naj p. n. Posojilnice napovejo občne zbere še le takrat, ko imajo tiskan računski zaključek že v rokah.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Kdor še ni po-

ravnal dolžne naročnine ali še naročnine za leto 1917 ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo polovice. Denar se pošlje na naslov:

Upravništvo lista „Straža“

Maribor, Koroška ulica št. 5.

Gospodarske novice.

Ali pri nas to ni mogoče? V radgonskem glavarstvu so pri zadnjem rekviriranju smeli župani razdeliti koruzo, ki bi jo morali nekateri oddati, med ubožno prebivalstvo za oddajno ceno. Oblast si je s tem prihranila mnogo dela, ubožnejše družine pa so dobile vsaj za sito živil. Ali se ne bi dalo kaj takega tudi drugod izvesti? Predosledno jahanje uradnega simeljna menda ni neobhodno potrebno.

Nove najvišje cene za klavno živino. Cesarska namestinja je od 1. aprila 1917 naprej določila nove cene za klavno živino in sicer: za vole I. vrste 1 kg žive teže 3 K 50 v, II. vrste 3 K, III. vrste 2 K 50 v. Za krave I. vrste 3 K 10 v, II. vrste 2 K 60 v, III. vrste 2 K 10 v. Za bike in telice I. vrste 3 K 30 v, II. vrste 2 K 90 v, III. vrste 2 K 40 v. Za drobnjad gorej omenjenih vrst 1 K 80 vin. Cesarska namestinja pravi, da so se za sedaj znižale samo cene za II. in III. vrsto; za I. vrsto pa se znižajo cene dne 1. junija. Sedaj določene cene veljajo pri hlevu posestnika. Običajnih 5% žive teže se bo še tudi odslej odtegovalo. — Ker imamo v naših krajih sedaj večinoma samo tako živino, ki se prištevata II. in III. vrsto, so naši živinorejci z znižanjem cen hudo prizadeti, dočim se cene za živino I. vrste, ki jo imajo skoro izključno samo graščaki in pivovar-narji, niso znižale.

Izvoz svinj iz Štajerske prepovedano. Štajersko cesarsko namestništvo razglasa, da je izvoz živih ali zaklanih svinj iz Štajerske dovoljen samo s privoljenjem štajerskega cesarskega namestništva. To zadevne prošnje je vložiti na pristojno okrajno politično oblast. Prošnjam je priložiti potrebne listine, kot svinjske potne liste, potrdilo, da v dotičnem kraju ni nobene svinjske kužne bolezni itd.

Klanje brejih krav in svinj prepovedano. Poljedelsko ministrstvo je določilo, da je klanje brejih telic, krav in svinj brezpogojno prepovedan.

Samo dva brezmesna dneva v tednu. Štajersko cesarsko namestništvo je izdalo naredbo, ki določa, da je za dobo od 21. marca do 30. aprila t. l. prepovedana prodaja in vživanje mesa samo ob ponedeljkih in petkih in ne tudi ob sredah kakor dosedaj. Ob ponedeljkih je dovoljeno prodajati in vživati meso ovc. Ker se bo vsled odprave enega brezmesnega dneva uporabilo v štajerski deželi na mesec 1427 glav živine več kakor poprej, ko smo imeli v tednu tri brezmesne dneve, je določeno, da je tretji brezmesni dan odpravljen samo začasno, in sicer do konca meseca aprila, da se po možnosti varčuje z živino. Tudi se je nadejati, da bodo z ozirom nato, ker je koncem aprila pričakovati dovoza rumunskega žita v našo deželo, postale razmere glede prehrane ugodnejše, vsled česar se sme za ta čas misliti na zopetno omejitev uporabe, oziroma klanja živine.

Uporaba mesa. »Zeit« poroča, da se namerala z vladno odredbo uživanje mesa za premožnejše sloje omejiti, da se tako olajša položaj ubožnejših. Izdati se nameravajo karte za meso, a ne na tak način, kakor so urejene krušne karte. Te karte bodo določevale, koliko mesa se bo smelo na teden uporabiti. Dobava drugih finih živil, divjačine in perutnine bo urejena na posebne odrezke.

Za obiskovalce letovišč in kopališč Urad za ljudsko prehrano javlja, da se potovanja v letošnjih počitnicah sicer ne bodo popolnoma prepovedala, a se priporoča, da se naj obiskovalci letovišč in kopališč, predno kam odpotujejo, do dobra prepričajo o tamošnjih razmerah. Prehranjevalni urad ne more prevzeti nobene odgovornosti, da bi obiskovalci letovišč in kopališč dobili zadostno preskrbo glede živil. Da se prepreči dvojna prehrana (na starem bivalšču in letošcu ob enem), se bo strogo gledalo na to, da se bodo predpisi za prijavo oseb natanko izvrševali.

Prodaja saharina prosta. Izšla je nova ministrska naredba, ki določa, da sta od 26. marca t. l. naprej prodaja in nakup saharina popolnoma prosta. Dosedaj je bila prodaja saharina državni monopol. Cene za prodajo saharina na drobno so precej nižje, kakor so bile dosedaj. Od 26. marca naprej se bo smel saharin v vsakem zasebnem gospodarstvu prosto rabiti. Ne tako v obratih za iz-

delovanje živil in pijač, kjer se bo smel uporabljati samo z dovoljenjem finančnega ministrstva. Izvzeti so obrati, katerim je bila uporaba sladkorja z naredbo urada za ljudsko prehrano p epovedana, oziroma omejena. Nadalje je v bodoče prepovedana uporaba sladkorja v kavarnah, gostilnah in sladstičarnah. Jestivine in pijače, pri katerih se bo rabil saharin namesto sladkorja, morajo biti pri prodaji označene z napisom Vsebuje saharin.

Najvišje cene za blago iz pločevine in litin. Izšla je naredba trgovinskega ministrstva, ki določa najvišje cene za posodo in za drugo blago iz pločevine in iz litega železa, nadalje za posodje ali emajlirano posodo.

Kmetijske pritožbe radi mlinskih kart. Slovenska kmetica iz Posavja nam piše: V »Slov. Gospodarju« od dne 8. februarja je bil članek: »Čemu še mlinske karte«, ki vam ga je poslalo mariborsko okrajno glavarstvo. K temu članku moram sledeče dodati: Res, da nekatere mesece gospodinja rabi več moke, ko druge in bi tudi dala več žita zamleti, ko bi ga imela. A pridejo časi, v hudi zimi, po leti v suši, ko mlinar ne more nič mleti. Ali bi ne bilo torej potrebno, če bi se dalo žito nekatere mesece več zamleti? Saj mora gospodinja itak paziti na vsako pest moke, če hoče, da bo imela družini in delavcem dati kaj jesti vsaj do novega pridelka. Ze pred vojno je morala gospodinja na vsako stvar paziti, sedaj pa še bolj, ko moramo večinoma pridelkove oddati. Ponemokod se zahteva, da bi se morala mlinska karta v desetih dneh poslati iz mline na okrajno glavarstvo. Kako zopet to? Poleti nosijo in vozijo na večje potoke v mlin. Kako bo mlinar zamlet vse v desetih dneh, ko v nekaterih krajih včasih iz pol fare k enemu mlinarju nosijo. Premislite, kako bo kmet izhajal z delom in na vse to pazil. Treba bi bilo, da bi vsak teden šel kdo za kakšno karto ali poročilo na občino. Pa to še mnogokrat celo zelo daleč in v težkem delu. Sedaj, ko je v obilici drugega opravka, pa morajo ljudje dragoceni čas tratiti in čevlje trgati, ko že ženski čevlji stanejo nad 80 do 90 K! Res je, da so razne karte za sedanji čas primerne, a o mlinskih kartah dvomim, da bi bile potrebne. Okrajna glavarstva zelo počasi rešujejo doposlane jim karte. Tako sem n. pr. dala napraviti karto za mlin v občini Z. dne 24. februarja, a danes, dne 11. marca, ko to pišem, je še ni od nikoder. Jaz nočem nič protipostavnega, to pa lahko vsak sprevidi, da je gola resnica, kar sem pisala in da oblastva ne ravna prav, ko tako počasi rešujejo naše vloge.

Lesne cene v Nemčiji. Na vseh glavnih nemških lesnih trgih so zopet poskočile lesne cene. V Mannheimu so plačevali za 100 komadov desk slabše kakovosti, debelih 16 12 1", 366 mark, desk boljše kakovosti sploh ni bilo; v Mogunciji je bilo popraševanje po mehkem lesu zelo živahno, blaga pa skoro nič; v Ašafenburgu so zelo popraševali po hrastovih hlohlih, blaga zelo malo, cene neprimerno visoke; v Memingenu so plačevali za mehke deske (nezbrano blago) 100 komadov po 120 mark; v Stuttgartu so zelo popraševali po stavbnem mehkem lesu, cene so bile neprimerno visoke, blaga pa veliko premalo.

Recept za domače milo. Mnoge gospodinjke kuhajo sedaj, ko so razni časniki prinesli nekaterikrat navodila, kako se pripravljata domače milo, milo doma. Uspeh je mnogokrat zelo zadovoljiv. Agica Horvatova pripravljata na primer domače milo sledeče: Vzame se 5 litrov domačega (čistega) luga, tri četrt kg vgašenega apna in 1 kg sode. K temu se pridene 1 1/2 kg loja ali kake slabe masti (dobra je tudi svinjska črevesna mast) in nekaj žlic soli. Vse to se dobro premeša ter se nato postavi v loncu na ogenj. Mešanica mora dobi dve uri polagoma vreti. Med vretjem se mora mešanica dobro mešati, da se sproti ne vsede. Ko se je tvarina dve uri kuhala in mešala, se vlije mešanico v kako staro štiriogljato ponev, kjer se milo vsede in strdi. Ko je milo dovolj trdo, se nareže na primerne kose. To milo se močno peni in se mnogo ne razlikuje od nekdanjega Schichfovega mila.

Razne novice.

15 hiš pogorelo. V petek, dne 16. t. m. okoli pol 11. ure dopoldne, je pričelo greti v vasi Hruševje pri Postojni na Kranjskem. Ogenj je nastal v hiši Antona Debevec v dimniku. Vsled silno hude burje je bila v nekaj minutah v plamenu cela gorenja vas okrog crkve, ne da bi bilo mogoče ogenj zabraniti. Na pomoč je prihitelo takoj domače vojaštvo s svojim poveljnikom ki se je odlikovalo z neustrašenim delovanjem in rešilo še nekaj poslopij pred ognjem. Pogorelo je 15 poslopij. Cerkev sama srdi vasi, ki je bila ves čas v dimu, je o tla nepoškodovana. Izmed ljudi se ni nihče ponesrečil rešena je bila tudi živina, le nekaj mladih prašičkov je pogorelo. Nekateri so izgubili vse svoje borno imetje, še obleke niso rešili. Boda je strašna.

Sedem otrok v dveh letih. Iz G-ünbacha na Gornj. Avstrijskem se poroča, da je kmetica Marija

Affenzeller v vasi Lichtenau pred dnevi poročila trojke Matin očeci so zdavi. L. 1915 e porodila 4 otroke, ki pa so umrli kmalu po rojstvu.

Obešen. V Celovcu so dne 20. marca zjutraj na dvorišču jezuitske vojašnice po naglem sodu obesili konjskega strežnika Pavla Borecky, ki je dne 15. t. m. s štirimi strelji iz revolverja ustrelil svojega gospodarja podmaršala Rudolfa Kraussler.

Babilonski most. Mestni San Francisko in Oklahoma v Severni Ameriki, ki jih loči 8 km širok zaliv, sta sklenili, da zgradijo čez zaliv most, ki bo največji na celnem svetu in bo stal 150 milijonov K. Če se jim le ne bodo pri tem velikanskem delu zmesali jeziki in pamet.

Vojaški kino — ni za otroke! Na Bohinjski Bistrici so dobili vojaški kino. Po posredovanju domačega župnika g. Žvana je ondtni korni poveljnik obisk tega gledališča mladini prepovedal. Dovoljenje sme dati edinole šolsko vodstvo, ako so bile že predstave cenzurirane.

300 let staro vino pri slovesnostih kronanja v Budimpešti. Lastnik ene najstarejših evropskih vinskih veletrgovin Henrik Fukir v Varšavi je poslal nekaj steklenic 300 let starega vina-tokajca v Budimpešto, da se to staro vino, ki se je pridelalo leta 1606 v Tokaju na Ogrskem, vporabi pri slovesnostih kronanja cesarja Karla I. za ogrskega kralja. Naš cesar se je v laskavih besedah zahvalil darovatelju. Pripomni se, da je ta vinska trgovina poslala že za časa kronanja rajnega cesarja Franca Jožefa I. za ogrskega kralja v Budimpešto večje število steklenic 300 let starega tokajca, da se ga pije pri slovesnostih kronanja cesarja Franca Jožefa I. za ogrskega kralja v Budimpešti.

Očetovske skrbi. Fantje prizadevajo očetu več skrbi, kakor dekleta. Moj sin je sedaj star 26 let in je šele poročnik, hči je pa 19 in je že majorjevka.

Dopisi.

Maribor. Štajersko cesarsko namestništvo je odredilo, da morajo imeti trgovci, ki prodajajo petrolej, posebne knjige ali sezname, v katere zapisujejo nakup in prodajo petroleja. Tozadevne knjige in sezname se dobijo pri prehranjevalnem uradu v Mariboru dne 26. marca 1917 za ceno 80 vin. komad. — Za okoliš št. 4 je od 25. marca naprej določen trgovec J. Reicher v Gosposki ulici za prodajo kruha. Krušne karte se bodo odslej naprej izdajale samo ob pondeljkih, sredah in petkih predpoldne. — Prodaja saharina za Spodnje Štajersko je poverjena veletrgovcu Karlu Wolfu v Gosposki ulici št. 17 v Mariboru. — Mariborski trgovci bodo dobili sladkor nekoliko pred 1. aprilom. S 1. aprilom stopijo v veljavo tudi nove sladkorne karte, ki so svetlo-rdeče barve. Na stare karte se še dobi sladkor pri sledečih tokajskih trgovcih: Meini, Roze, Žniderič, Andrašič, Berdajs, Fontana, Murko, Hartinger, Tischler in v mestni prodajalni.

Studenci pri Mariboru. Dne 2. marca je v Studencih pri Mariboru umrl nagle smrti 57letni nadmlekar Janez Lah. Bil je skromen in pobožen ter je vedno dobro skrbel za svojo rodbino. Poroča se ga v pobožno molitev in v blag spomin. N. p. v m.!

Melje pri Mariboru. Marko Harb nam poroča, da je padel na soški fronti pošten in priden slovenski fant Janez Bregant, rojen pri Sv. Petru nize Mariboru, sedaj doma v Melju pri Mariboru. Zadel ga je dne 10. marca predpoldan sovražna granata v glavo, da je bil takoj mrtev. Služil je pri od delku strojnih pusk.

Sv. Rupert v Slov. goricah. Došla je žalostna vest, da je žrtvoval svoje mlado življenje priden in vesel mladenič Janez Habjanič iz Zavrha pri Sv. Rupertu v Slov. goricah, star 19 let. Padel je meseca novembra 1916 v Vipavski dolini.

Št. Ilj v Slov. goricah. Uslužbenec južne železnice, Franc Jaušnik, je dobil za svoje 40letno zvesto službovanje od cesarskega namestnika častno kolajno.

Hoče. Dne 12. marca smo položili k večnemu počitku vrliga mladeniča Franca Strašnik v najlepši dobi življenja 24 let. Bil je zvest član Mladeniške Marijine družbe, vstrajen ud telovadnega odseka »Orel« ter priljubljen cerkveni pevec. O njem bi lahko rekli besede: Daj mi nekaj takih mladeničev in vsa mladina bo na pravi poti. Kjer je bilo kaj dobrega in koristnega, si ga videl zraven. Sedaj počivaš, dragi, v hladni zemlji; tvoja duša pa se že veseli nebeskega plačila. Domačim najsrčneje sožalje.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Ob priliki, ko se je delalo olje pri mlinu g. Stramič na Blaguši, je neimenovani mladenič nabral za berivo našim voja-

kom znesek 34 K 60 v. Živeli posnemovalci! Darovalcem Bog plati!

Oplotnica. Ljudska posojnica v Oplotnici ozir. v Čadramu, koju je župnik monsignor J. Bezenšek pred 15 leti ustanovil in še sedaj v župnijski hiši tik nove cerkve uraduje, je imela l. 1916 566.152 kron 93 v prometa, kar priča, da je bila res potrebna za naš kraj. — Čadramski župnik monsignor J. Bezenšek je v spomin na to ustanovitev in ob priliki svojega 40letnega delovanja za novi slovenski dom invalidov in bolnišnico, koju bodo usmiljeni bratje baje že v tem letu v Žalcu začeli zidati, daroval 1000 K in želi, da ga vsi domoljubi posnemajo.

Teharje pri Celju. Na Goriškem (v Vipavski dolini) je padel vrl mladenič Janez Jeršič, doma iz Teharij pri Celju. Njegov poveljnik, stotnik Gruner je pisal staršem: Naznanjam Vam žalostno vest, da je Vaš sin Janez pri izvrševanju svoje službe padel junaske smrti. Naj Vas bodri upanje, da je Vaš sin junaske padel za domovino in da ob smrtni uri ni trpel nikakih bolečin. Tovariši so ga položili k večnemu počitku na vojaško pokopališče južnozahodno od Sv. Rancijana v Vipavski dolini. Sprejmite moje srčno sožalje.

Pilštanj. Na tirolski fronti je padel zadet od mine dne 19. februarja vrl mladenič Tonček Turk, doma iz naše župnije. Padli je bil brat č. g. Mihaela Turk, kaplana v Št. Petru pod Sv. gorami. Slava junaku!

Zadnja poročila došla v petek dne 23. marca.

Iz uradnih poročil.

Na bojiščih, razun manjših bojev ob Berezini v Voliniji in na nekaterih odsekih francoskega bojišča ter severno od Bitolja, nobenih posebnih vojnih dogodkov.

Razmere v Rusiji.

Zunanji minister Miljukov je, kakor poroča londonski list „Times“ iz Petrograda, dne 19. marca poslanike in zastopnike zavezniških držav uradno obvestil o odpovedi carjevi in o tem, da je vodstvo državnih poslov prevzela začasna vlada. Dostavil je prošnjo, da ga zastopniki zavezniških držav naj podpirajo in s tem ojačijo zvezo med Rusijo in njenimi zavezniki. Angleški poslanik Buchanan je odgovoril, da ga veseli, da more obnoviti zveze z Miljukovom. To zagotovilo naj velja kot priznanje vlade de facto — kot dejanski dogodek, pa ne de iure — pa ne po pravu. Ker se je veliki knez Mihajlo odpovedal vladstvu, je začasna vlada opremljena s suvereniteto — z neomejenim, vrhovnim vladarstvom. Začasna vlada se je tudi obrnila do prejšnjega carja, naj s posebnim pismom odveže uradnike in vojake od prisega zvestobe. Car je to storil. Nekaj generalov, ki so se prej obotavljali ter novih razmer niso hoteli priznati, se je nato pridružilo novi vladi, med njimi znani general Evert. Veliki knez Nikolaj Nikolajevič je izjavil, da je povratek starih razmer izključen in da tudi on kaj takega ne bi pripustil; trdno pa zaupa na zmago, če bo v deželi zavladal mir in red.

Protiv vojski!

List „Lokalanzeiger“ poroča, da anarhistična, protiv vojski naperjena agitacija dobiva v Petrogradu vedno bolj nevarno obliko. Povsod, na cestah in ulicah, se sliši govore za delavsko politiko miru in protiv politiki začasne vlade, ki je za nadaljevanje vojske.

Amerika in Nemčija.

Iz Vašingtona se poroča, da je Wilson skical severoameriški kongres za dne 2. aprila. Wilson bo predložil kongresu spomenico, v kateri bo obširno razložil, kako Nemci že dosedaj z neasmiljeno kršitvijo vseh določil mednarodnega prava in človečanstva dejanski vodijo vojsko protiv Ameriki. Kongres bo na podlagi teh pojasnil izjavil, da med Zedinjenimi državami in Nemčijo že nekaj časa dejansko obstoja vojno stanje. Ta sklep se steer ne bo pomenil dejanske napovedi vojne, a vlada bo nato storila druge primerne korake, da varuje koristi Amerike na vi-

sokem morju. Ali in kedaj bo sploh prišlo do dejanske vojne med Nemčijo in Ameriko, je odvisno od nadaljnjega postopanja Nemčije. Da pa se Amerika resno pripravlja na ta korak, spričuje izredno sklicanje kongresa in mobilizacija milice, ki je bila te dni razglašena.

Mehika na strani Nemčije?

List „Evening News“ poroča iz Mehike, da se bo predsednik Carranza v slučaju vojske med Nemčijo in Zedinjenimi državami postavil na stran Nemčije. Mehika je baje v to svrhu že vse potrebno ukrenila. Vojne priprave so v polnem teku.

„Möwe“ se vrnila.

Pred več meseci je v drugič zapustila znana nemška pomožna križarka „Möwe“ domače nemško pristanišče kljub angleški blokadi in križarila v Atlantskem morju, kjer je potopila 22 parnikov in 5 ja drnic in se dne 22. marca vrnila nazaj v domače pristanišče s 593 vjetniki.

Kakor Srbija in Črnagora.

V listu „Corriere della Sera“ piše general de Rossi, da bodo Avstrijci in Nemci v kratkem naperili protiv Italiji strašen, obupen napad. Od vseh strani, raz vsakega gorskega prelaza se bodo valile avstrijske in nemške čete protiv Italiji. Italija se naj tako potepta, kakor Srbija in Črnagora. . . . Na ta način upajo Italijani navdušiti zbegane in za vojsko malonavdušene Lahe za zopetne boje. Rossi pravi, da bodo sovražne armade vdrle na Laško v smeri protiv Bresciji.

„Straža“ in „Slovenski Gospodar“ se še prodajata v naslednjih krajih:

Maribor: tobakarna Ane Kresnik, Franc Jožefova cesta 55;
tobakarna Katarine Maher, Magdalenski trg;
tobakarna Jos. Ortner, Schmidpl. 2;
Panorama, Grajski trg 3;
papirna trgovina Josipina Lagler, Schmidplatz.

Ptuj: tobakarna Marije Martini, Glavni trg.
Sternthal pri Pragarskem: Matilde Cizel, baraka U. W. I.

Gornja Radgona: trgovec Franc Horvat.
Mala Nedelja: trgovec Franc Senčar.

Poljčane: o ganist Franc Fekonja.
Dobrna pri Celju: tobakarna in pekarija Alojzija Ropan

Petrovče: trgovec Josip Polanec.
Nova cerkev pri Celju: trgovka Antonija Jankovič.

Laški trg: trgovec Josip Osolin.

Ranjeni, padli in vjeti.

Črnovojniški marš-bataljon št. 13:

Ujete moštvo:

Babič Franc II, Ljutomer (Sarapul, Rusija);
Cesar Anton, Slovenjgradec (Sarapul, Rusija);
Cofati Silvij, Ljubno (Rusija);
Flis Franc, Novacerkev, Celje (Kaahta, Rusija);

Gajšek Florijan, Kostrivnica (Voroneš, Rusija);
Gajšek Martin, Sv. Jurij, Celje (Merv, Rusija);
Hirz Janez, Radgona (Spaskoje, Rusija);
Ineman Karel, Slovenjgradec (Rusija);
Jesenek Jožef, Konjice (Subcev, Tver, Rusija);
Karner Karel, četovodja, Leitersberg, Maribor (Vladimir, Rusija);
Kolar Mihael, Brežice (Cernajev, Rusija);
Komšak Franc, Celje (Skobelev, Rusija);
Konrad Janez, desetnik (Moskva, Rusija);
Koritnik Anton, Brežice (Krasnaja, Rusija);
Korošec Peter, Ljutomer (Jelabuga, Rusija);
Krainger Gregor, Maribor (Skobelev, Rusija);
Krajnikar Jožef, Mislinja, (Rusija);
Kumer Franc (Merv, Rusija);
Kunst Jož., poddesetnik, Brežice (Jelabuga, Rusija);
Kürbiš F., desetnik, Ljutomer (Čistopol, Rusija);

Letonja Andrej, Ptuj (Sarapul, Rusija);
Levak Jožef, Brežice (Sarapul, Rusija);
Lukas Franc I, titularni četovodja (Penza, Rusija);

Muzek Jakob, titularni četovodja, Ptuj (Rusija);

Ogorevc Karel, Pišec (Rusija);
Ogrizek Stefan, Maribor (Taškent, Rusija);
Osrajnik Andrej, četovodja, Slovenjgradec (Rusija);

Peklar Matija, Sv. Kristof, Celje (Italija); **Pokorni Alojzij**, poddesetnik, Ribnica (Rusija); **Planišec Anton**, Mislinje (Kursk, Rusija); **Potočnik Blaž Ptuj** (Rzev, Rusija); **Rozman Jožef**, Slovenjgradec (Rusija); **Smrekar Ludovik**, Višnjavas, Celje, (Rusija); **Straus Janez**, Konjice (Italija); **Terbovc Jernej**, Marijagradec, Celje (Rusija); **Veselič Jožef**, desetnik, Turški vrh (Kaluga, Rusija); **Vinkovič Franc**, Ljutomer (Sarapul, Rusija); **Vodovnik Mihael**, Mozirje (Rusija); **Nolovšek Janez**, Sv. Stefan, Celje (Kaahta, Rusija); **Vorše Simon**, Maribor (Italija); **Weissensteiner Florijan** (Petropavlovsk, Rusija); **Žager Jožef**, Luče (Rusija); **Založnik Anton**, Konjice (Rusija).

Pešpolk šte. 37:

Padlo moštvo:

Madarač Andrej, pešec;
Tramšek Jakob, Rogaška Slatina.

Ujeto moštvo:

Gošcer Franc, Konjice (Rusija); **Klarič Anton** (Charkov, Rusija); **Klemenčič J.** (Voroneš, Rusija); **Klinec Franc** (Čember, Rusija); **Kljun Emil** (Rusija); **Kocjančič Franc** (Charkov, Rusija); **Kos Anton** (Rusija); **Kovačič Franc** (Kozlov, Rusija); **Leskovar Martin**, poddesetnik, Konjice (Rusija); **Lipavšek Franc** (Ašabad, Rusija).

Domobranski pešpolk šte. 26:

Padlo moštvo:

Ernst Kamillo, Konjice (Novo Nikolajevsk, Rusija); **Kraner Feliks**, Vurberg, Ptuj (baje umrl v Vahjevem v Srbiji, kar pa ni uradno dokazano); **Lošnik Janez**, Leitersberg, Maribor (baje umrl v Vladimiru na Ruskem, kar pa ni uradno do sedaj dokazano); **Reisman Franc**, Maribor (ni uradno dokazano); **Tischler Rudolf**, Konjice (baje umrl v Italiji, kar pa ni uradno dokazano).

Pešpolk šte. 47:

Padlo moštvo:

Dover Simon, Maribor (Novo Nikolajevsk, Rusija); **Friedmann Franc** (Rusija); **Krasser Alojzij** (baje umrl v Novo Nikolajevsku v Rusiji, kar pa ni uradno dokazano); **Lást Jožef** (baje umrl v Novo Nikolajevsku v Rusiji, kar pa ni uradno dokazano); **Maver Jožef** (Rusija); **Müller Avg.** (Rusija); **Pratter Florijan** (Rusija); **Stadler Jožef** (ni uradno dokazano); **Weiß Alojzij** (umrl v Rusiji, kar pa ni uradno dokazano).

Pešpolk šte. 58:

Ujeto moštvo:

Schmidt Anton, Radgona (Rusija).

Pešpolk šte. 17:

Padlo moštvo:

Bukovšek Alojzij;
Intihar Anton;
Krebelj Franc, Slovenjgradec;
Klemše Jakob, Celje;
Petan Jožef, Brežice;

Pešpolk šte. 97:

Ujeto moštvo:

Gorjup Franc (Paratsky Savod, Rusija); **Klarič Anton** (Karkov, Rusija); **Klemenčič Jožef** (Voroneš, Rusija); **Klinec Franc** (Čember, Rusija); **Kljun Emil** (Rusija); **Lipovšek Franc** (Ašabad, Rusija); **Mikuš Franc** (Rusija).

Razni.

Ranjeni častniki:

Pirnat Jožef, nadporočnik, topniška baterija šte. 9, Slovenjgradec.

Padli častniki:

Faletov Ernst, poročnik, pešpolk šte. 8, Maribor.

Bosansko-hercegovski pešpolk šte. 4.

Ujeti častniki:

Rojnik Vinko, kadet.

Pešpolk šte. 27:

Ujeti častniki:

Tomaschegg Ivan, poročnik, Slovenjgradec. (Rusija).

Lovski bataljon šte. 9:

Padlo moštvo:

Bauer Franc, Lembah, Maribor.

Ivan Habjan, posestnik in gostilničar v Šmarju pri Jelšah, Spod.tajersko, ima dve kobilici (prami) stari po dve leti, visoki 15 1/2, pesti, široke pasme na prodajo. Cena po dogovoru. Kobilici sta vsakič čas na ogled.

Pridna in poštena deklica, slov. in nemškega jezika zmožna, se sprejme kot prodajalka in podpora gospodinj, v trgovini z steklom in galanterijskim blagom S. Kovačič, Radgona. Istotam se sprejme tudi učencec.

Par volov napredaj 1 1/2 l. stari, Ciglece 49, Vurberg Ptuj.

Triglasi pesem

„V strelskem jarku“

== z lepo naslovno sliko ==
se dobi pri nje skladatelju **A. Kost-ju** šolsk. ravnatelju v Središču in v vseh slov. knjigotržnicah. Cena samo 16 v izvod.

Pri večjem naročilu snaten popust.

Proda se

MLIN.

Mali umetni mlina z lepim stanovanjem, gosp. darskim poslopjem sadjem in brajdami v bližini Maribora. Vode tudi v subem času do-oti. Cena 9 000 K. Natančneje pri Karel Novak-u, Hoče pri Mariboru.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg šte. 3, zraven gostilne „k črnemu orlu“ se priporoča na obilen obisk. Odprta cel dan. Vstopnice 80 v, otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in resnične. Za malo denarja in malo izgubo časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker so vedno nove predstave.

Čevlji

z lesenimi podplati,

najboljše kakovosti, okovani, znotraj obloženi kožuhovino.

Št. 26—28	K 14.—
„ 29—34	K 17.—
„ 35—38	K 20.—
„ 39—41	K 23.—
„ 42—46	K 26.—

Posiljanje po pošti. Povzetje. Zamenjava dovoljena. Poštnina in stroški pošiljanja do 5 kg 1 K 40 v.

M. Schram, Maribor ob D.
GOSPOSKA ULICA.

Kupci pozor!

Enonadstropna hiša v sredi mesta Maribora obstoječa iz 6 sob 5 kuhinj in z vsemi potrebnimi prostori, zelo dobro stavljena, se zaradi družinskih razmer takoj po nizki ceni proda. Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Novo! Slamnate šolne (čevlje) Novo!

za dom priporočam kot nadomestilo za drago usnieno obutev posebno za delo v sobah. Dobro trpežno blago. Pošljejo se najmanj 5 pari za 9 kron prosto poštine. Denar prosim v naprej, ker je pošiljatev po povzetju predraga. Naročila sprejema **R. Starovašnik, Konjice, Štaj.** Trgovcem popust. Poskusite, ne bode Vam žal. 161

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja. Spisal Franc Šer. Segula. Mala 8a. 840 strauj.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (l. 1875) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rimski imenovan. — 5. K. p. sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa kriščankih mož. — 15. Za društvo sv. Ane kriščankih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladeniče (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov). — 19. Za Marijanske kongregacije deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje (priprava na prvo sv. obhajilo). 22. Za redovnike in redovnice (obnovitev samostanske obljube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas. — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih stisk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik obsegajoč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanije, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo naročiti takoj po pošti. Dobi se knjiga v treh različnih vezavah: 1. z rdečo obrezo za K 2-50. 2. z zlato obrezo za K 3-20. 3. krasna izdaja za K 3-50. Po pošti poslan stane vsak komad 20. vin. več. Kdor si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po nakaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin. za poštino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltarjev, kipov, vojnih spominskih plošč, kakor tudi prenovljenje istih ohranite po končani vojski našemu slovenskemu umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Kranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, pred trimesečni odgovori po 4 1/2%. Obrati se prijavitelje in kranilce na 1. julija vsakega leta. Kranilne knjilice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj preobremenilo. Za vsakega po pošti se pošlje kranilne poveljnice (7/177) na imenovanje. Rentni davki plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

1. Znesek in čas po želji, pred poglavitno vsota po 5 1/2%, na vsaki leto se plača po 10%, se plača v gotovini. 2. Znesek in čas po želji, pred poglavitno vsota po 5 1/2%, na vsaki leto se plača po 10%, se plača v gotovini. 3. Znesek in čas po želji, pred poglavitno vsota po 5 1/2%, na vsaki leto se plača po 10%, se plača v gotovini. 4. Znesek in čas po želji, pred poglavitno vsota po 5 1/2%, na vsaki leto se plača po 10%, se plača v gotovini. 5. Znesek in čas po želji, pred poglavitno vsota po 5 1/2%, na vsaki leto se plača po 10%, se plača v gotovini.

Uradne ure

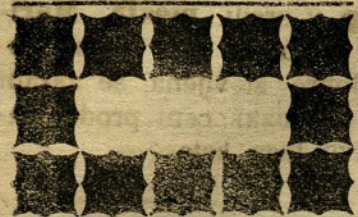
od 9. ure zjutraj do 12. ure popoldne in od 2. ure popoldne do 5. ure zvečer. V nedeljah in praznikih ne deluje.

Pojasnila se dajajo

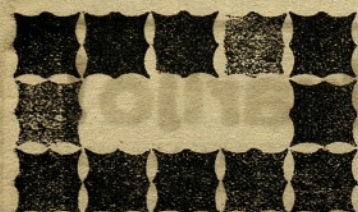
in protije prejema vsak članek od 1. do 3. ure popoldne in od 5. do 6. ure zvečer. Po posojilnici ima tudi na razpolago domače kranilne rabiravnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

V večje dobre urejeno mešano trgovino želi 15 let staro, močno in zdravo dekle, vešč slovenskega in nezakega jezika stopiti v uk. Iv. Selič pekarija Laški trg.

Slovenci, Naročajte in razširjajte Stražo!

URE
Točna postrežba

Velika zloga sv. Krogosca, urebarnice in optičnik prvi po vsaki strani.

Tudi na obročih - Nastr. časnik zasloni - Gramofoni 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 350
Prilasta srebrna ura	K 700
Original omega ura	K 240
Kehinjaka ura	K 150
Budilka niklasta	K 90
Poročni prstani	K 20
Srebrne veržice	K 20

Veletne jamstvo.

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 28
Kupujejo zlatine in srebra.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamči!

Prekizijske ure, Schafhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

„Usnjehran“

je najboljšo postavno zavarovano sredstvo za ohranitev dragih podplatov. Sredstvo je preiskušeno, utrdi podplate, podvoji njihovo trpežnost ter učinkuje izborno proti vremenskem uplivu. Zatorej velik prihranek. Za dva para podplatov zadostuje ena steklenica. Prosto poštnine pošilja dve steklenici za 4 K. (Denar naprej). R. Starovašnik, Konjice, Štajersko. Trgovci in preprodajalci dobe popust.

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina špecijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta števil. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vošek.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prošnje** in **Potrdila** za klanje telet in mlade živine.

Umetni SIDA je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maza na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša brisavost, zapoko, zasliženost, obenem pa tudi krepi itd. Poskus Vas prepriča o isvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 35 vin. Naroča se pri: **Josip Berdajs, Ljubljana Zeljarska ulica števil. 13.** Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krone.

Knjigarna, umetnine in muzikallie.
Goričar & Leskovšek
Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX **Za gostilničarje:** Papirnate servijete vsled novih predpisov namestnije v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

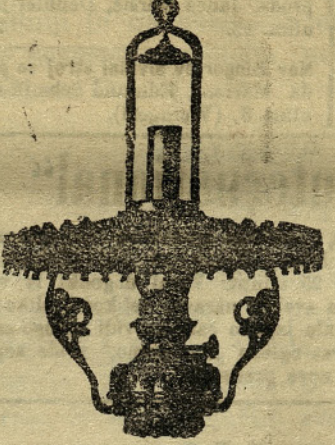
Anton Kolenc, Celje.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetlik, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev na vodo. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

eprejema vse tiskarske stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, sienske in druge brošure.

Za vs. knjižniške urade: spovedne in misijonske listke s črtno, ročno ali modrim tiskom, uradne zavitke s natiom glave ter razne oznanilne napise.

Za glavne občinske, šolske in druge urade: uradne zavitke, oznanila, zapise, razglase, plačilne predpise, prejemni potrdila itd. Za obrtnike in trgovce: pisma, zavitke, okrožnice, računske spomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črtno in drugobesednim tiskom.

Za posejilnice, zašuge in društva: pravila, zapisnike, pritožnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene snanke, vabila itd.

Brojavnii naslov:
Cirilova tiskarna
Maribor

Trgovina fiskarne sv. Cirila
MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peresa, škatlice na peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablice, črnil, ravitkov (barvaah in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pisarnega papirja v mapah in skatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), raspela vseh velikosti, molitveniki, molčki, svečnjice, škapulirji. — Štampilje za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

SIROLIN

Prsne bolezni, oslovski kašelji, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje se obverovati se bolezninogo je zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlarom bronkijav, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušiljivi, katerim Sirolin snafne oledča naduha.
4. Škrofučni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspanom na splošni počutek.

Se dobi v oseh lekarnah 4 K. 4.-

